

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1924.

Ljubljana, 10. junija 1924.

Štev. 4.

29.

NAGOVOR SV. OČETA PAPEŽA PIJA XI. V TAJNEM KONZISTORIJU DNE 24. MARCA 1924.

Venerabiles Fratres.

Amplissimum consessum vestrum quoties per annum contingit intueri coram et pro Apostolico officio alloqui, Nobis profecto non sine magna delectatione contingit; hodierna autem opportunitate eo utimur libentius, quod unâ vobiscum licet hinc cogitationem ad quadragesimalia documenta et mysteria convertere, illinc, veluti experrecto ad iucundiora animo, Paschalia gaudia praecipere.

Quarum delibato, ut aequum erat, sanctissimarum argumento rerum, iam vos, Venerabiles Fratres, edoceri attinet, qualis quamque laetabilis exitus Encyclicas Litteras *Maximam gravissimamque* sit consecutus, quibus ad Episcopos, clerum populumque Galliae ipso Cathedrae Petri Romanae die festo datis, gravissimum *Consociationum dioecesanarum* negotium ita tandem diremptum nuntiabamus, ut eas posthac liceret, permissu atque etiam hortatu Nostro, experiri. Laetabilem exitum diximus, cum, quicquid visum est, rebus diu multumque perpensis, decernere, populi Gallici consensus et publicae gratae voluntatis significationes exceperint. At vero, quemadmodum maius exstitit quam ut pro merito laudari posset, sic Nobis incredibili fuit solacio illud, quod Ecclesia Gallica, cum ingenti admiratione catholici orbis, iterum edidit, in Apostolicam Sedem atque in Vicarium Iesu Christi obsequii observantiaeque singularis exemplum: cuius quidem rei mansuro sunt documento non modo ea quam die sexto superioris mensis dioecesium e Gallia Antistites ad totius nationis clerum ac populum dererunt communiter et subscripsere ad unum omnes Pastoralem epistulam, sed etiam litterae quas ab iis singillatim Nosmet officii plenas accepimus. Neque id Nobis contra spem expectationemque accidit; spondebant enim quae per asperas item Galliae condiciones, in sacro Pii VII et Pii X principatu, haud absimili in genere evenerant. Verum, quia rem huc evasuram prospexeramus, non idcirco e testimonio isto pietatis minorem cepimus laetitiae fructum; placetque Episcopis et clero populoque Galliae gratum publice profiteri animum Nostrum in hac coetus maiestate, in quem omnium undique ora atque oculos novimus esse conversos. Postulatum interea a Nobis est, qua demum ratione Consociationes eiusmodi facilius aptiusque ad effectum deducerentur; docuimus equidem, auctoritatemque

Nostram, quotiescumque oportuerit, libenter interposituri sumus; sed praecipuas in hoc negotio partes, ut par est, Episcoporum arbitrio, pro rerum locorumque varietate, permittimus.

Aliud praeterea, quasi e terrarum orbis theatro, obiectum Nobis communis catholicorum fidei spectaculum, quod mira quadam suavitate animum Nostrum perfudit. Intellegi volumus, plenum alterum ab inito Pontificatu annum singulari pietatis exemplo ubique gentium commemoratum, diemque illum passim per omnes actum regiones, qui >Pontificis dies< tam venuste nuncupari consuevit: quae quidem sollemnia non modo multitudines, sed etiam civitatum primores et vel ipsi summi rerum publicarum magistratus, suam erga Nos caritatem multimodis testando, participavere. De his igitur tantis tantaque cum celebritate tributis honoribus, benignitati Dei hominumque pietati gratias agimus, eo quidem maiores, quod, tenuitatem facile agnoscentes Nostram, non tam Nos ornari praedicarique credimus, quam illum Pastorum Principem, cuius vicaria ut fungeremur in terris potestate, divinitus Nobis, quamvis immerentibus, obtigit.

Laeta ista sane et cum catholici nominis dignitate utilitatibusque coniuncta: sed his alia, Venerabiles Fratres, comitari non desinunt, quae magnam Nobis miserationem iniiciunt ac commovent.

Quae ut breviter attingamus, recordatio eorum non excidit et religiosorum virorum et sacerdotum, qui, duce Ioanne Baptista Cieplak Archiepiscopo Achridano, libertate orbat, custodiae publicae incommoda aerumnasque perpetiuntur adhuc et perferunt. Filios Nobis carissimos, quando alio pacto adiuvari non possumus, coram Ordine vestro iterum commemoramus, honoris solacique causâ eo largius impertiendi quo captivitas diutius producit; eorumque sortem, cum bonos omnes haud oblivisci cupimus, tum iis ipsis commendare perseveramus, quorum in manibus est et penes quos peculiari aliquo intercedendi iure non omnino carere videamur. — Est praeterea ingens eorum numerus, qui veritatis caritatisque cupidi, unitatem pacemque sitientes, ab haeresi et schismate in Nos et hanc Apostolicam Sedem suspiciunt, quasi sparsae dissipataeque oves, quae dominici ovilis desiderio teneantur. Vix attinet dicere, quam vehementer eos amplexari aveamus; quodsi iteratae per Nos summi uniusque Pastoris invitationi: *Venite ad me omnes*, properando ad Nos accessu respondeant, iam paternis eos allocuturi sumus verbis: *Omnia mea, tua sunt*. In quo catholicis omnibus gratiam habebimus maximam, quotquot dissidentibus a se fratribus, divinâ gratia instincti, ad germanae adeptionem fidei viam munire contenderint, praeiudicatas convellendo opiniones, integram tradendo catholicam doctrinam, eamque discipulorum Christi notam, quae caritas est, in se potissimum exhibendo. Frequentissimos denique utriusque sexus orbos ac derelictos, debiles atque aegros, pueros et senes, ad inopiam et squalorem ab aurea saepenumero mediocritate et vel ab ipsa fortunarum copia prolapsos, ut angustiis suis leniendis non-nihil opis petant, ad Nos confugere cernimus.

Quod autem illa, quam Deus Vicario in terris suo universalem paternitatem demandavit, ab omnibus naturali veluti sensu agnoscitur, tam grande id profecto est, tam magnificum quam quod maxime. At hoc ipsum paternitatis officium nimium quantum Romano Pontifici importaret maeroris atque angustiarum, nisi adforent qui, illius paternitatis apprime conscii quia in domo Patris sunt, egestati miserorum levandae facultates sumptusque suppeditarent. Itaque filii per terrarum orbem Nostri, qui sunt, Dei providentiâ, re familiari locupletiores, fratribus adversa fortuna utentibus sic consulunt, ut per communem Patrem subvenire malint. Qua quidem re cum magnopere commoveamur, adiutoribus istis sociisque beneficentiae Nostrae memorem Nostrum significamus animum; misericordiam enim tot filiis Nostris adhibitam tamquam Nobismet ipsis tributam existimamus.

Verumtamen gratae eiusmodi voluntatis significationi defore aliquid videatur, nisi quam filii Nostri e Foederatis Americae Civitatibus in hoc caritatis certamine habuere partem, singulatim recolamus atque in luce totius orbis collocemus. Etenim ex quo primum pro pueris Russis fame enectis clamavimus, earundem Civitatum Episcopi, clerus et populus tam prompte, tam liberaliter adiutricem Nobis navarunt operam, ut, licet undique omnes stipem in tantae levamentum calamitatis conferrent, ipsi tamen primas et tum et deinceps perseverando obtinerent. Quodsi fraterna ista liberalitatis contentio, vixdum necessitates remiserant, aliquantum resedit, satis fuit, cum novae passim ingruerunt miseriarum molestiae, peracerbam Nos rem paucis significasse, ut certamen ubique revivisceret et pecuniae rerumque adiumenta, pro varia uniuscuiusque facultate, rursus undique confluerent. Quid quod iidem Foederatarum Americae Civitatum fideles, quantacumque antea egerant veluti oblii, opibus longe maioribus in egentium praesidium collatis, partum iam tum largitatis principatum retinere? Cum autem, quantam animo Nostro admirationem iniecerit in hac superioribus aetatibus ignota atque in perpetuum memoranda calamitatum incursione isthaec non minus singularis aemulatio caritatis, verbis exprimere nequeamus, decrevimus tali eam facto collustrare, quod, ut est, pro rei temporisque novitate, extraordinarium cumque ipsis summis cohaerens ecclesiasticae hierarchiae gradibus, veluti oculis omnium, maximeque civium earum nobilissimarum regionum, sensus proponeret Nostros taciteque declararet. Scilicet deliberatum Nobis est, ad Romanae Purpurae honorem duos e Foederatis Americae Civitatibus sacrorum Antistites evehere, qui, ob suas animi ingeniique laudes, ob suae cuiusque Sedis amplitudinem dignitatemque, ob studiosam egregiamque pastoralis muneris perfunctionem, inter Episcopos earundem Civitatum excellunt: quorum interea nomina aperire paulisper moramur, ne alia, quae attentionem postulant Nostram, eventa, eademque laeta non ad unum omnia, silentio transire videamur.

Iam si propius a Nobis circumspiciamus, facere equidem non possumus quin summopere laetemur, una cum sanctissima Christi Crucifixi

Imagine, signo ac monumento redemptionis humanae, doctrinae christianae institutionem in ludos auspicato remigrasse, ubi pueri, divino Magistro carissimi, prima litterarum elementa discunt et ad vitae consuetudinem ab initio aetatis conformantur. Verum hac in re Nobis non licet, quemadmodum velimus, omni esse sollicitudine vacuis; nam, etsi confidimus, quibus de religiosa eiusmodi institutione regunda tradendave mandetur, eos et parate et sincere et salvâ officii conscientia rem tanti momenti adgressuros, ipsum tamen postulat, quo fungimur, apostolicum ministerium, ut Venerabiles Fratres Italiae Episcopos, clerum et patres matresque familias in visceribus Christi obtestemur ne securi torpescant neve de nativo iure suo vigilandi et pro necessitate expostulandi detrahi quicquam patiantur. Causa enim agitur gravissima, cuius in eos ipsos eventus et periculum magnam partem recidat, cum inde non tam sors Ecclesiae, ad immortalitatem ex divinis promissis natae et in universum terrarum orbem patentis, quam familiarum et civilis societatis et vel ipsius rei publicae fortuna pendeat. Neque enim liceat civitati colligere nisi id ipsum quod antea severit, veritatem aut errorem, germanam Christi fidem aut ethnicam pravitatem, humanum denique cultum aut detestabilem barbariam, quantumvis externo splendore claram exquisitissimisque fucatam munditiis, quas recentior rerum cursus ac progressus invexit.

Huc accedit quod non modo curis ac sollicitudinibus, ut supra diximus, verum etiam maerore afficimur ob civium cum civibus simultates ac potissimum ob vim haud raro personis, locis rebusque sacris, praetereaque iis illatam sodalitatibus, quae, quamquam religiosae ac sacrae per se non sunt, arcte tamen cum Religione et ecclesiastica hierarchia cohaerent, qua praeunte et duce, remoto quovis partium rerumque publicarum studio, ad catholice sentiendum ac vivendum homines singulos societatemque domesticam et civilem adducere nituntur. Quod enim perspicue atque plus semel ediximus, nulli prorsus licere, ad consilia dumtaxat politica vel ad fovendam partium quarumlibet causam, cum auctoritate sacra, tum catholica actione abuti, — idque ne fieret pro facultate prohibuimus —, idcirco impositas Religioni iniurias aut vim personis, rebus institutisque cum ea coniunctis, per speciem publicarum rationum, adhibitam iure optimo conquerimur atque improbamus. Nonnulla quidem ad exitum aut nuperrime perducta aut mox perducenda libenter fatemur non iniucunda accidisse, ut intermissam — quae utinam funditus retractetur — notissimam legem, unde satis gravia operibus legatisque piis impenderent detrimenta, ut maioris pecuniae assignationem clero sustentando, etsi ad annum tantummodo, prorogatam, decretamque sacris eius ministeriis tuendis militiae vacationem. At nolimus silendo eam invehere opinionem, Apostolicam Sedem cuiquam renuntiasset aut renuntiare velle ius suum de iis rebus decernendi quae ad se unice pertinent, itemque, quicquid concessum concedendumve in futurum tempus, alio id nomine, quam inchoatae restitutionis, in acceptum imputare posse.

Sed ante quam finem faciamus loquendi, animum, communis solacii gratiâ, libet ad alia traducere, quae, sive in effectu iam sive proxime futura sunt, spem bonam continent meliorum temporum.

Ac primum, quamquam per Europae regiones, incertis adhuc suspensisque rebus, haud exigua superest aegritudinum incommodorumque moles, videtur tamen, cum in singulis civitatibus, tum in publicis populorum inter se rationibus, status maturescere aliquanto felicior; unde religiosis negotiis, per istam animorum rerumque perturbationem paene ubique profligatis, non parum accedere emolumentum confidimus. Verum optima rei catholicae spes illucescit per immensos tractus creberrimosque Sinarum populos ex primo Concilio Plenario, quod, superioribus mensibus rite paratum, haud ita multo post, Delegato Nostro praeside, habebitur. Cuius quidem cogendi si causam attulit periucundam ipsa sacrarum Missionum condicio propecta feliciter rerumque aptius ordinandarum necessitas, planum est prospicere, ex Conventu isto sane memorabili, ut ceteri id genus Conventus alibi acti argumento sunt, magna demum obventura esse Sinensi Ecclesiae incrementa.

Neque minora vertente anno ex sacris quibusdam sollemnibus incidunt Nobis atque Almae huius Urbis civibus pietatis laetitiaeque incitamenta; plenum enim quartum decimum commemoraturi sumus saeculum, postquam populus Romanus suavissimam beatæ Mariæ in Porticu Imaginem venerari coepit, itemque sextum decimum a dedicata primum Basilica Ioannis ad Lateranum. Hinc recolenda obiicitur picta Dei hominumque Matris Effigies »Romanæ Portus securitatis«, inde Cathedrae ecclesiae Nostræ, omnium »urbis et orbis mater et caput ecclesiarum« eademque ordinationis Nostræ sacerdotalis ecclesia: utraque maiestate affluens et gratiâ tantæ tamque praeclaræ vetustatis. Certe, nisi Nos Romani Episcopatus permoveret officium, ipsa fidei pietatisque, qua incendimur, flamma Nos cogeret eiusmodi provehere ac participare sollemnia: coepimus equidem, et inceptum neququam deseremus, cum nihil habeamus antiquius, quam ut debita Virgini pietas Romanæque Cathedrae studium in dilectis filiis ex Urbe Nostris, immo etiam in Christi fidelibus omnibus, cotidie magis floreat ac revirescant. Dolendum sane, hisce Apostolicae Sedis condicionibus prohiberi Nos quominus, decessorum Nostrorum exemplo, et munificentissime agamus et sacris ritibus praesentes adsimus: quae sane egregia eorum facta Pontificum in fastis Basilicae Lateranensis et templi S. Mariæ in Porticu exstant aureis veluti litteris inscripta.

At duplici alio, Venerabiles Fratres, aliquanto post fruituri sumus, ut nostis, celebritatis eventu, unde haec Alma Urbs communis fidei ac pietatis, itemque omnium hominum pacificationis fraternæque populorum necessitudinis, quasi quoddam theatrum existet: de Anno Sancto intellegi volumus deque Missionaria Expositione, quam vocant, in Vaticanis hisce aedibus habenda. Atque iam nunc, magna cum animi iucunditate, videre propemodum videmur peregrinos undique huc, ad millia bene multa, confluere, et, admissa expiandi seseque Deo reconciliandi cupidos, paratos-

que vitam rectius sanctiusque in reliquum tempus traducere, Portam Sanctam catervatim ingredi, quam Nos eo consilio, pro vetere more institutoque, aperiemus, ut copiosiores redemptionis fructus gratiaeque in ipsos emanent atque effluent. Neque est ullo pacto dubitandum, quin iidem peregrini et fideles, quando, miro quodam complexu propositam, multiformem heroicamque adspexerint recteque aestimaverint missionarium catholicorum operam — illorum missionarium, inquit, qui, ut miseris fratribus in umbra mortis sedentibus caelestes eos luminum gratiarumque thesauros impertiant quibus heic affluimus, et patriae et suorum et vel ipsius vitae iacturam faciunt —, iam se ad tanti apostolatus admirationem converti sentiant atque abripi et in promovendis sacrarum Missionum utilitatibus delectentur. Merito igitur vobiscum, Venerabiles Fratres, eam in spem erigimur, futurum, ut sacri istius piacularisque anni cursus sic ad regnum Dei proferendum pacemque inter homines conciliandam conferat, ut, optatissima Nobis ac precibus gemitibusque invocata Nostris, *pax Christi in regno Christi* opinione citius affulgeat.

30.

POROČILO O SHODU DEKANOV DNE 23. APRILA 1924.

Pod predsedstvom gospoda knezoškofa se je vršil v sredo dne 23. aprila t. l. predpoldne v knjižnici škof. palače sestanek arhidiakonov in dekanov, sklican v Škofijskem listu 1924 str. 29.

Navzoči so bili gg. gen. vikar stolni prošt, prelat Andrej Kalan, arhidiakoni: stolni dekan Ign. Nadrah, kan. dr. Ferd. Čekal, kan. Alojzij Stroj in vsi dekanj.

Shod je otvoril g. knezoškof s sledečim nagovorom:

Dan sestanka gg. arhidiakonov in diakonov je za nas vse prav vesel in koristen, pa Vas za to pristrčno pozdravljam.

Meni je ta dan še prav posebno zato ljub in drag, ker le kake posamezne gospode včasih vidim, danes smo pa vsi zbrani, da se posvetujemo o raznih bolj ali manj važnih cerkvenih zadevah.

Pa tudi mi je ta sestanek poln tolažbe, ker vem, da nas vse vodi le ena misel, namreč, misel, kaj naj ukrenemo, da utrdimo božje kraljestvo med našim ljudstvom.

Predložil sem Vam letos le kratek razpored. Najpoprej bom prečital nekaj kratkih dopisov, potem bomo razpravljali

1. o ureditvi krščanskega nauka za ljudstvo in o ureditvi popoldanske božje službe;
2. o sodelovanju gospodov pri raznih ekonomskih organizacijah;
3. o prihodnji sinodi in
4. o morebitnih predlogih posameznih gospodov.

I.

1. **Sveto leto.** Imam dopis iz Rima o pripravah za sv. leto, ki ga bodo sv. Oče dne 29. majnika napovedali za l. 1925. Moj predlog je: Ko sv. Oče sveto leto razglase, bomo sestavili v Ljubljani središnji odbor, po župnijah pa krajevne odbore, ki bodo v dogovoru z rimskimi odbori priredili ljudsko romanje v Rim, doma po medsebojnem sporazumu razne pobožnosti in slovesnosti.

2. **Duhovnik za Slovence na Westfalskem.** Prejel sem dopis iz Gladbecka na Nemškem, v katerem zveza katoliških slovenskih društev tako-le piše:

»Zahvaljujemo se Vam za izkazano gmotno pomoč, da ste dovolili po cerkvah za nas darove nabirati. Zelo bi bili pa hvaležni tudi za duhovno pomoč, ko bi mogli dobiti vsaj enega slovenskega duhovnika, ki bi pri nas stalno bival. Veliko izgubljenih naših rojakov bi se dalo tem potom pridobiti in veliko duš rešiti. Taka pomoč bi nam bila sedaj tembolj potrebna, ker se je začela med našimi ljudmi agitacija in organizacija od nasprotne strani.«

Ta želja se je že večkrat sprožila. Toda ni se izpolnila, ker nismo mogli dobiti pripomočkov za vzdrževanje dotičnega duhovnika. Mislim, da bi jaz najpoprej to zvezo poprašal, kako bi duhovnika vzdrževali. Ako dobim ugoden odgovor, bi se sporazumel z goriškim nadškofom in z lavantinskim škofom, če bi mogli kakega zdravega in zanesljivega gospoda dobiti, ki bi se žrtvoval.

3. **Dom za upokojene duhovnike.** Arhidiakon Stroj mi je predložil nasvet: gospoda kanonik Lavrenčič in ekonom Markež naj obravnavata s provincialnim delegatom usmiljenih bratov, ali in kako bi mogli v Kamniku prirediti hišo za onemogle duhovnike, kakor je darovatelj kopališča želel.

Kakor znano je ordinariat v zvezi z Duhovskim podpornim društvom skušal za upokojene duhovnike dobiti, dokler ne bo mogoče kaj trajnejšega izvršiti, primernih stanovanj v kakem zavodu, kjer bi bilo urejeno tudi za drugo oskrb. Na tozadevni razglas v Škof. listu 1923, str. 100, pa se ni nihče priglasil.

Po tej pojasnitvi vprašam gospode za njihovo mišljenje.

G. kan. Lavrenčič pripomni, da usmiljeni bratje v Kamniku žele ondotno kopališče preurediti in en del poslopja porabiti za bolnike, drugi del poslopja pa za duhovnike. Manjka pa denarnih sredstev. Kakor zdaj kaže, se bosta sčasoma mogli tudi dve cerkveni hiši v Kamniku odkazati upokojenim duhovnikom za stanovanje. Za uresničenje načrtov usmiljenih bratov delata tudi društvi »Vzajemnost« in »Duhovsko podporno društvo« v Ljubljani.

II.

Nato je prišlo na vrsto zborovanje za konferenco določenih vprašanj.

G. knezoškof: Zdaj preidimo k predloženim vprašanjem. Začnem pri zadnji točki, po kateri sem gospodom stavil vprašanje, kako naj se uredi

pouk krščanskega nauka za ljudstvo in kako naj bi se bolje uredila popoldanska nedeljska služba božja.

V tem je dvojno mnenje. Eno je: katehezo ali katehetično pridigo združimo s predpoldansko nedeljsko službo božjo. Za praznike naj ostane stari red. Popoldanska služba božja naj bo odmerjena stanovom in sicer zapored vsaka nedelja za drug stan. — Drugo mnenje pa je, da naj bi se v smislu kan. 1329 in 1332 uredil krščanski nauk za popoldansko službo božjo vse nedelje in praznike, ker je po določitih II. škof. sinode za krščanski nauk nad polovico dni odpadlo.

Pri razgovoru so bili nekateri gospodje za prvo, nekateri za drugo mnenje. Ker je prava ureditev zadeve velevažna, je g. knezoškof izjavil, da bo o rešitvi vprašanja še premišljeval, stavil nato predlog dekanom in končno odločitev podal na sinodi.

III.

O necerkvenih organizacijah v škofiji.

G. knezoškof: Gg. dekanom sem naročil: »vsak naj prinese h konferenci imena vseh gospodov, ki pri kakih organizacijah sodelujejo, ime in namen dotične organizacije in ime dotične centralne zveze.«

Po kan. 139. § 3. in posebno po kanonu 142 moram to vedeti, ker le na temelju tako točnega obvestila, morem presoditi, smem li dotično sodelovanje dovoliti ali ne. Tudi v petletnem poročilu »De statu dioecesis« v Rim moram vse točno obrazložiti.

Na podlagi izročeni mi seznamov, ki jih bom točno pregledal, bom potem ukrenil, kar v smislu cerkvenih zakonov moram in morem.

IV.

Obljubil sem, da bom poročal o tvarini za sinodo in izročil vsakemu dekanu del obdelane tvarine za razgovor na prvi pastoralni konferenci. Obljubo hočem sedaj izpolniti.

Lani sem Vas o tej zadevi vprašal za svet. Iz razgovora sem dobil vtis, naj tvarino tako sestavim, da bo na podlagi cerkvenega zakonika uravnavala vse naše dušnopastirsko delovanje. Prizadeval sem se, da vso tvarino po tem navodilu sestavim.

Določil sem sledeče glavne oddelke:

- A. O duhovnikovem življenju.
- B. O duhovniški izobrazbi.
- C. O glavnih cerkvenih službah.
- D. O prvih štirih sv. zakramentih in o sv. zakonu.
- E. O sedanjih dušnopastirskih dolžnostih.
- F. O verskem poučevanju.
- G. O nevarnostih za nadnaravno življenje.
- H. O raznovrstnih organizacijah.
- I. O političnem in socialnem delu.

K. O nekaterih posebnih skrbah.

L. O nekaterih upravnih zadevah.

Določila sem navadno navezal na dotične kanone našega zakonika, mislil sem na prejšnji sinodi in na instrukcijo, uvaževal sem resolucije lanskega katoliškega shoda.

Za pregled sem izbral dva odbora. V prvem so bili univerzitetni profesorji dr. Fr. Ušeničnik, dr. Josip Ujčić in dr. Gregorij Rožman. V drugem so bili vsi ljubljanski župniki pod predsednikom stolnim dekanom Nadrahom. Vso stvarino mi je pregledal kanonik dekan Lavrenčič in nad polovico kanonik dekan Bizjan. Vsem se prav iz srca zahvalim za prav primerne pripombe, popravke in dodatke.

Danes bom dal del stvarine posameznim gg. dekanom. Trikrat je prepisana. Razdelil sem jo na tri snopiče, imam torej devet snopičev. Ker je pa dekanatov še 16, torej primanjka sedem snopičev, prosim nekatere gospode, da z dekanijskimi duhovniki stvarino čim prej pregledate in jo potem pošljete drgemu dekanu. Imena sem na snopiče napisal, da preprečim kako zmešnjavo.

Prosim, da mi do 20. julija vrnete tekst in dodaste Vaše razne opazke. Tega dne bom dokončal kanonično vizitacijo in se bom takoj odpeljal v Gornji grad, da tam snov za sinodo po dobljenih pripombah predelam. Upam, da bo na ta način snov dobro premišljena in bo podala prav primerno navodilo za uspešno moderno dušno pastirstvo.

Za sinodo sem določil zavod sv. Stanislava in dneve 26., 27. in 28. avgusta. Napoved sinode bo prinesel »Škofijski list« o pravem času.

V.

Raznoterosti.

G. knezoškof poroča: 1. Najpoprej naj poročam o zadevi »Doma sv. Ignacija«.

Zadnji sklep je, naj se zgradba prizida sedanjemu jezuitskemu kolegiju. Prostora naj bi bilo za 20—30 oseb. Stroški za zidavo bi znašali približno 700 tisoč dinarjev. Do sedaj smo nabrali nekako 130 tisoč dinarjev. Mislimo, kako bi si izposodili 500 tisoč dinarjev, ki bi jih polagoma vračali. Ako dobimo to svoto, bi poizkusili stavbo letos spraviti pod streho, prihodnje leto, to je sveto leto, bi začeli z duhovnimi vajami.

2. Misijonska zveza duhovnikov lepo napreduje. Vpeljana je razen pri nas še v škofijah: lavantinski, zagrebški, djakovski, banjaluški, mostarški in senjski. Pri nas je Zvezi pristopilo 530 duhovnikov, v lavantinski blizu tristo.

Začenja se vpeljavati tudi »Družba za širjenje vere«. Uspehi mi še niso znani. Tiska se pa brošurica o tej družbi z navodili za duhovnike. Tudi odpustki so točno navedeni. Upam, da nas bo Gospod posebno blagoslovil, ako se potrudimo za širjenje njegovega kraljestva na zemlji.

3. G. knezoškof je nadalje opozoril dekane na navodilo kongregacije sv. oficija z dne 9. junija 1915 o varovanju spovedne tajnosti. Naročilo se je gg. dekanom, naj to navodilo preberó duhovnikom na konferenci. Objavljeno v Bogoslovnem vestniku l. 1922 str. 283 in v Linzer Quartalschrift 1922, str. 198.

Zadnja točka konference je bila informativno poročilo o naših časopisih (gen. vik. prelat Kalan) in o cerkvenopolitičnih zadevah (tajnik Gabrovšek).

Konferenco je nato zaključil g. knezoškof z besedami:

H koncu se gospodom dekanom in župnikom zahvalim za obilnejše prispevke za zavod sv. Stanislava. Moja prošnja ni bila zastonj. Poskrbite, da se bodo pobirali prispevki po vseh župnijah. Prizadevamo se, zavod tako urediti, da bi se sam vzdrževal. Draginja in denarne razmere so krive, da se nam prizadevanje do sedaj še ni posrečilo. V semenišču je letos 48 bogoslovcev za našo škofijo, izmed katerih jih je iz zavoda 22. Je pa iz zavoda izšlo tudi precej delavnih, krščanskih, zanesljivih lajkov.

Sestanek sklenem želeč, da misli, želje in poročila nesete gg. dekani domu, jih priobčite vsem duhovnikom in jih vse, prav vse vnamete za navdušeno, naporno, skupno in složno delovanje in gloriam Dei et salutem animarum.

31.

POROČILO O KONFERENCAH SODALITATIS SS. CORDIS DUHOVNIKOV V L. 1923.

Namen Sodalitatis Ss. Cordis je gojiti in pospeševati v duhovnikih notranje duhovsko življenje po vzoru presv. Srca Jezusovega. Ako je urejeno notranje življenje duhovnikovo, bo dosledno tudi njegovo zunanje življenje odsev čiste v čednostih utrjene duše. Tak duhovnik bo dušni pastir po zgledu božjega Dobrega pastirja, dušni pastir kot učitelj, kot svečenik, kot voditelj, dušni pastir tudi s svojim osebnim življenjem in zgledom.

Sodaliteta naj na tem vzvišenem in za duhovnika edino pravem temelju druží duhovnike najprej posameznih dekanij in potem cele škofije v prijateljskem medsebojnem občevanju, pa se bodo ogrevali in podpirali za skupno duhovniško delo za utrjevanje in razširjanje Kristusovega kraljestva na zemlji, in za mir med ljudmi po geslu sedanjega sv. Očeta papeža Pija XI.: »Pax Christi in Regno Christi«.

Namen sodalitete pomagajo dosežati konference sodalov.

Pravilnik za konference (Škof. list 1918, str. 111) se glasi:

1. Konference sklicuje in vodi dekanijski oziroma krajevni voditelj, ki pošilja za vsako leto poročilo glavnemu voditelju.

2. Razen ukazanih dušnopastirskih konferenc (Can. 131, § 1.) se vrše sodalne konference vsaj po šestkrat na leto.

3. Vsaka konferenca se začne in sklene z molitvijo.

4. Pri konferencah se sodali med seboj razgovarjajo in razpravljajo o rečeh, ki se tičejo duhovskega življenja in delovanja. Pri vsaki konferenci bodi eno predavanje o notranjem posvečenju duhovnikom: iz asce- tike, mistike, liturgike, ali razlaga sv. pisma, zlasti psalmov z ozirom na uporabo v liturgiji. Dovolj snovi za raznovrstna predavanja nudi bogata bogoslovska znanost in praktično življenje.

5. Pri vsakem sestanku naj se določi čas, predavatelji in tvarina za naslednjo konferenco.

6. O vsaki konferenci naj se sestavi zapisnik in duplo.

7. Igre ob konferenčnih sestankih so izključene.

8. Voditelji naj pri konferencah poskrbé za spoved po želji sodalov.

Naslednji pregled konferenc v l. 1923 naj gg. duhovnikom pokaže sliko zunanjega gibanja sodalitete in dela konferenc.

Ljubljana (mesto), 6 konferenc. — Nekaj aktualnih vprašanj za religiozno delo med nami (univ. prof. dr. Jos. Srebrnič). — Razgovor o prvem referatu. — O cerkvenih verskih organizacijah (razgovor). — O III. redu (p. dr. Gvidon Rant). — O mladinskih domovih (rav. dr. Fr. Walland). — O češčenju Srca Jezusovega (univ. prof. dr. Jos. Srebrnič).

Ljubljana (okolica), 6 konferenc. — Brevir, naša molitev (župnik A. Tomelj). — Razgovor o tekočih dušnopastirskih in uradnih zadevah. — Razgovor na temelju noveletne poslanice škofove duhovnikom. — Razgovor o domu za duhovne vaje laikov in o duhovskem podpor. društvu. — O ovirah duhovniškega delovanja (župnik Iv. Erjavec). — Marijina družba za žene (župnik Fr. Češarek). — Marijin vrtec za dečke in deklice p. Arhangel Apej). — Stanje Marijinih družb v dekaniji (dekan Valentin Zabret). — Razgovor o tekočih cerkvenopolitičnih in gospodarskih zadevah. — Kaj naj storimo v prosep misijonov (p. Teodor Tavčar). — O oporoki (župnik Peter Hauptman).

Cerknica, 4 konference. — O Marijinih družbah in o intenzivnejšem delu zanje (konz. svetn. Jan. Kalan). — Ali Marijina družba ali Orel (župnik Matej Ježek, spis). — O oporoki (kaplan Mat. Demšar). — Duh Kristusov v duhovniku (župnik Ivan Lovšin, spis). — Vera duhovnikova (župnik Al. Wester, spis).

Kamnik, 4 konference. — Tvarina za konferenco dekanov (razgovor). — Dom za duh. vaje laikov (župnik Viktor Čadež). — Poročilo o shodu dekanov (dekan Iv. Lavrenčič). — Delavsko vprašanje v dekaniji (dr. Gosar), nato razgovor o praktični izpeljavi. — Avtonomija Orla (kaplan Ivan Černilec, spis). — Notranjost, duša karitativnega delovanja (župnik Viktor Čadež). — Kako naj se poživi in povzdigne verska zavest ter poglobi krščansko življenje med mladeniči in možmi. — Marijine družbe in Apostolstvo mož v dekaniji (dekan Iv. Lavrenčič).

Kočevje. —

Kranj, 2 konferenci. — Spovedovanje šolske mladine (župnik Mat. Skerbec). — O pastoraciji mož (kaplan Ant. Selan). — O liturgičnih opravilih (razgovor). — Obiskovanje bolnikov po dušnih pastirjin (kaplan Jos. Šimenc).

Leskovec, 2 konferenci. — Skrb za rekrute, Marijine družbe in Marijini vrtci (razgovor). — Reforma našega katekizma (župnik Andrej Zupanc, spis). — Kulturno poslanstvo Orla (kaplan Anton Božnar, spis).

Litija, 4 konference. — Duhovniki med seboj (župnik Andr. Širaj). — Vpraševanje pri izpovedi (benef. Leop. Erzin). — Vodilne misli knjige Heinen, Mütterlichkeit (kapl. Karel Sparhakl). — Hymnus Matutini na

praznik sv. Družine (župnik Jan. Dolinar). — Tvarina za shod dekanov (razgovor). — Marijino češčenje v poganskih misijonih (kaplan Viktor Perko). — Kongregacije in misijoni (župnik Andr. Širaj). — Nekateri vzroki neuspehov v Marijinih kongregacijah (dekan Mat. Rihar). — Statistika kongregacij v dekaniji (dekan Mat. Rihar). — Duhovnikovo delo (župnik Andrej Širaj). — Duhovne vaje za laike (župnik Jan. Dolinar).

Loka, 8 konferenc. — Delo za krščansko družino, zasebno dušno pastirstvo (po sinodi). — Veliki v veri in zaupanju v Boga (kaplan Ivan Gogala, spis). — Nekaj iz poglavja naših pridig (župnik Ivan Langerholz). — Osebnost pridigarja (kaplan Mat. Noč). — Codex iuris canonici, Can. 1 do 444, referat v treh oddelkih (župnik Jos. Brajec in župnik Matej Tavčar). — Katere resolucije katoliškega shoda so posebno aktualne za našo dekanijo (župnik Mat. Tavčar). — Heksaameron v našem brevirju (župnik Ivan Langerholz).

Moravče, 6 konferenc. — Cerkvene zapovedi s stališča morale in ljudskega zdravja (kaplan Fr. Sušnik). — Ragovor o tekočih dušnopastirskih zadevah. — Kako naj se verniki s pridom udeležujejo službe božje (kaplan Fr. Osolnik, na dveh konfer.). — Poročilo o shodu dekanov (dek. Jan. Bizjan). — O Orlovstvu (razgovor). — O zavarovanju organistov (razgovor). — O verskih dvomih (kaplan Fr. Sušnik). — Določbe cerkv. zakonika o zakramentu sv. zakona. — Poročilo o sestanku katehetov (kaplan Ivan Žagar). — Važnost pridig, dolžnost pridigarja (župnik Alojzij Železny). — Načrt za pouk zaročencev (dekan Jan. Bizjan).

Novo mesto. —

Radoljica (skupina Mošnje), 5 konferenc. — Dušnopastirske zadeve (razgovor). — Pokojninsko zavarovanje organistov (župnik Fr. Avsec). — Razne dušnopastirske zadeve (razgovor). — Duhovnik in sv. križev pot (župnik Matej Ahačič, spis). — O lastnostih in delu voditelja Marij. družb (župnik Mat. Ahačič, spis). — Za Marijine družbe (župnik Karel Čuk, spis). — Bogoslužne zadeve (razgovor). — Dnevni red duhovnikov (župnik Ahačič, spis). — Vzroki neuspehov pri naših društvih (župnik Val. Oblak, spis). — Naše gospodarske prilike (dekan Val. Zabret). — Kako pripraviti uspeh ljudskih misijonov (razgovor).

Ribnica. —

Semič, 4 konference. — O delu duhovnika pri Orlu (kaplan Vinko Zor). — O vodstvu Marijinih družb (kaplan Ign. Skobe). — Protialkoholno delo med šolsko mladino (kaplan Fr. Kek). — O kletvi (kaplan Lavr. Kos).

Šmarije, 7 konferenc. — Duhovnik in bolnik (katehet Fr. Neubauer, spis). — Poročilo o shodu dekanjskih voditeljev Marij. družb (dekan Fr. Pešec). — Poročilo o shodu dekanov (dekan). — O pobožnih dušah (kaplan Fr. Blažič, spis, župnik Konr. Texter). — O Orlovski organizaciji (razgovor). — Kanon 1070 (dekan). — Ureditve duhovniških plač (razgovor). — Poročilo o knjigi M. Elizabeta, Iz moje celice (katehet Neubauer, spis). — O gospodarskih zadevah (dek. Val. Zabret).

Trebnje, 3 konference. — O dušnopastirski skrbi za rekrute. — Letna poročila Marij. družb. — Ločitev cerkve od države (kaplan Ant. Šelan). — Slovansko bogoslužje (kaplan Iv. Platša, spis). — Češčenje sv. evharistije v zgodovini, sv. maša in novejša liturgično gibanje (župnik Anton Oblak, spis).

Vrhnika. —

Žužemberk. —

32.

DUŠNOPASTIRSKO DELO ZA TREZNOST.

Gospodom cerkvenim predstojnikom se naroča, da naj se v nedeljo pred godom sv. Janeza Krstnika dne 22. junija po vseh cerkvah vršijo pridige o treznosti. Enako naj poskrbe voditelji cerkvenih in prosvetnih društev, da bodo tudi v teh društvih primerna in poučna predavanja o treznosti. Mnogo gradiva bodo našli gospodje v knjigi V. katoliški shod, ki jo bodo župni uradi pravočasno prejeli.

33.

RAČUN DUH. PODPORNEGA DRUŠTVA ZA L. 1923.

D o h o d k i.

Prebitek koncem l. 1922	Din 10.579·57
Obresti	„ 815·95
Darovi	„ 15.350—
Članarina	„ 2.374—
Hospic	„ 419—
Prispevek cerkva	„ 2.384—
	<hr/>
	Din 31.922·52

S t r o š k i.

Davek	Din 1.509·18
Podpore	„ 14.750—
Razno	„ 700·50
Naloženo	„ 2.384—
	<hr/>
	Din 19.343·68

Skupni dohodki Din 31.922·52

Skupni stroški „ 19.343·68

Ostane v blagajni 1. jan. 1924 Din 12.578 84

Premoženje Duh. podp. društva koncem l. 1923 je znašalo 45.264·14 dinarjev, in sicer:

Ostanek v gotovini Din 12.578·84

Obligacije „ 2.775.—

Vojno posojilo „ 750—

20 delnic »Union« „ 1.675—

Naloženo v Ljudski posojilnici „ 20.448·75

Prispevki cerkva v l. 1921-1923, na-

loženi v Ljudski posojilnici „ 7.036·55

Din 45.264·14

V Ljubljani, dne 1. januarja 1924.

Dr. Ferd. Čekal, t. č. blagajnik.

Dr. Jos. Lesar, t. č. predsednik.

34.

DRUŠTVENE ZASTAVE V CERKVI IN NJIH BLAGOSLOVLJENJE.

Sv. obredna kongregacija je izdala o zadevi sledeči dekret:

Postulantibus nonnullis locorum Revmis Ordinariis a Sacra Rituum Congregatione aliquam normam seu Instructionem circa vexilla in ecclesiis admittenda vel benedicenda, Sacra Rituum Congregatio, audito etiam specialis Commissionis suffragio, rescribendum censuit: »Ad mentem«.

Mens est: »Quando insignia seu vexilla non pertineant ad Societates religioni catholicae manifeste contrarias, nec reprobata sint harum statuta, neque ipsa insignia seu vexilla aliquod emblema de se vetitum ac reprobatum praeseferant, in ecclesiis admitti possunt. Quum vero in favorem et obsequium eiusdem religionis catholicae pacifice postuletur supradictorum insignium seu vexillorum benedictio, haec concedi potest, adhibita formula Ritualis Romani«. Atque ita rescripsit, Die 15 decembris 1922.

Hanc peculiarem Instructionem, ut ipsa cunctis locorum Ordinariis innotescat, Sacra eadem Congregatio evulgandum duxit, die 26 martii 1924.

† A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae, S. R. C. Praefectus.

L. S.

Alexander Verde, Secretarius.

Glede blagoslovljenja zastav svetnih društev se gg. duhovniki opozarjajo na škofijsko naredbo, objavljeno v Škof. listu 1899, str. 88.

35.

RAZNE OBJAVE.

Odkup bire. Po razpisu ministrstva ver, katoliško odelenje, z dne 10. maja 1924 V. K. Br. 1183, se v smislu navodila gospoda ministra ver z dne 9. maja št. 1183 odkup bire na podlagi deželnih zakonov o odkupovanju realnih bremen v Sloveniji ne more več izvršiti. Zato je g. minister naročil ustaviti vsa tozadevna postopanja. S tem odlokom pa ni onemogočeno, da bi se ne mogla izvršiti kaka preureditev teh dohodkov, ako bi se pojavila želja po tem, ali ako bi kje nastali hudi spori. Toda zadeva bi se morala rešiti času primerno s sodelovanjem cerkvenih in državnih oblasti.

Prošnje duhovnikov za draginjske doklade so po rešenju ministrstva financ (gener. direkcija posrednih davkov) z dne 6. marca 1924 št. 6832 (dopis ministrstva ver katol. odd. V. K. Br. 1674 z dne 13. maja 1924) taks (kolkov) proste, ako so prošnje utemeljene v zakonu, v nasprotnem slučaju pa je takse plačati.

Društvo za gojitev treznosti v Ljubljani je prosilo, naj bi župni uradi na primernih mestih aširali lepake društva. Vsakemu izvodu Škof. lista je priložen po en izvod lepaka, da župni uradi prošnji ugodijo.

Orglarska šola. Župni uradi, ki še niso vplačali prispevka za orglarsko šolo, naj to nemudoma storijo, da bo ravnateljstvo šole moglo izplačati svoje obveznosti.

Knjiga V. katoliški shod se sme po dovoljenju gospoda knezoškofa za župne urade nabaviti na cerkvene stroške. Knjigo bo razposlal na župne urade škof. ordinariat.

Raziskavanje po maticah. Okrajno glavarstvo v Novem mestu prosi z dopisom z dne 15. maja 1924 št. 7307 za rojstne podatke (službeni rojstni in krstni list) za Uršulo Schiwiz (Shivic, Šivic), rojeno pred letom 1820. Natančnejši rojstni čas ni znan. — Župni uradi naj o zadevi pregledajo rojstne in krstne matice. Matični urad, ki bi vpis zasledil, naj pošlje škof. ordinariatu zaprošeno listino.

36.

SLOVSTVO.

Dr. Grivec Franc: Cerkev. Založila Bogoslovna akademija v Ljubljani, V. knjiga. Ljubljana, 1924. — Str. IV + 320. — Knjige gospodom duhovnikom ni treba posebej priporočati. Za študij, pridige in govore nudi neizčrpnega gradiva.

Pisatelj je knjigo »Cerkveno prvenstvo in edinstvo« (Ljubljana 1921) in »Cerkev« (1924) poslal svetemu očetu Piju XI. Nato je prejel naslednje pismo z dne 31. marca 1924.

Reverendissime Domine,

Utrumque tuum opus, sive antiquius de Primatu et Unitate in Ecclesia (1921) sive recentius de Ecclesia (1924) — slovenica lingua conscriptum — voluisti pro tua filiali pietate Augustissimo Pontifici »Orientis amatori et studiorum Orientalium promotori« deferre.

Porro Sanctitati Suae summopere placet tua in utroque opere cura manifesta ut veritatem catholicam fideliter et dilucide exponas, omni auxilio scientifico usus et simul caritatis illius et benignitatis memor quas Pontifex vestigia Praedecessorum secutus in litteris encyclicis de Sancto Martyre Josaphat iterum commendatas voluit. Tua ergo scripta cognitionem simul et amorem unius catholicae Ecclesiae non solum inter catholicos iam fratres tuos Slovenos et Croatos diffudent, sed etiam inter dissidentes Slavos iuvante efficaciter ea quae a teipso annunciatu versione russica.

Recte enim, postquam de divina Ecclesiae institutione et hierarchia locutus es, secundum normas Concilii Vaticani pulchre de Ecclesia ut est Christi corpus mysticum disseruisti, et tunc — praeparatis iam cordibus — docte secundum authenticos fontes et probatissimos scriptores de primatu et infallibilitate S. Petri et successorum veram Ecclesiae doctrinam exponis et demonstras, perpensis prudenter et perfecte solutis dissidentium sive protestantium sive orientalium obiectionibus. Cetera dein puncta sive necessaria sive utilia sapienter exposuisti: et ideo »irenice«, ut pulchre in praefatione dixisti, omnes qui Christum ament attrahis ad imitandos SS. Cyrillum et Methodium, id est — sub tutela Mariae quae communis omnium fidelium in Oriente et in Occidente Mater est — ad amandam quoque Unam Matrem Ecclesiam: »Naj bi vsi, ki jih družijo sveti spomin skupnih apostolov sv. Cirila in Metoda in sveta dediščina skupne Matere Marije, vzljubili Eno Mater Cerkev.« Summus Pontifex haec tua studia et vota peramanter benedicit.

P. C. Gasparri.

37.

ŠKOFIJSKA KRONIKA.

Podeljena je bila župnija Brezovica Andreju Lavriču, bivšemu župniku in dekanu v Vipavi. Umeščen je bil na podeljeno mu župnijo dne 7. maja 1924.

Premeščen je bil Jožef Koželj, ekspozit v Št. Vidu pri Brdu, kot župni upravitelj na Sinji vrh.

Nameščen je bil za ekspozita v Št. Vidu pri Brdu Filip Marješič, bivši župnik v Ledinah.

Konkurzni izpit sta dovršila Franc Golmajer in Anton Gornik, kaplana v Šmihelu pri Novem mestu.

Katehetski izpit je dovršil Ivan Pivek, kaplan na Jesenicah.

Umrli je Franc Eržen, zlatomašnik in župnik v pokoju, v Mengšu dne 1. junija v starosti 80 let. N. v m. p.!

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 10. junija 1924.

Vsebina: 29. Nagovor papeža Pija XI. v tajnem konzistoriju dne 24. marca 1924. — 30. Poročilo o shodu dekanov dne 23. aprila 1924. — 31. Poročilo o konferencah Sodalitatis Ss. Cordis v l. 1923. — 32. Dušnopastirsko delo za treznost. — 33. Račun Duhovskega podpornega društva za l. 1923. — 34. Društvene zastave v cerkvi in njih blagoslovljenje. — 35. Razne objave. — 36. Slovstvo. — 37. Škofijska kronika.

Izdajatelj šk. ordinariat. — Odg. urednik Josip Dostal. — Natisnila Jugosl. tiskarna.

Voditelj Marijinih družb

Priloga Ljubljanskega škofijskega lista

Letnik I.

1924

Štev. 4.

Sodelovanje dušnih pastirjev pri mladeniških duhovnih vajah.

Lani se je vršilo po raznih župnijah 52 mladeniških duhovnih vaj. Izkušnja potrjuje, da so duhovne vaje eno najuspešnejših sredstev za poglobitev, učvrstitev in ohranitev mladeniškega verskega mišljenja in življenja. Zato vse kaže, da bo v svetem letu pri nas še veliko več mladeniških duhovnih vaj. Želeti bi celo bilo, da bi bile v vsaki župniji vsako leto. Vsekako upamo, da ne bo Dom za duhovne vaje zadostoval za vse mladeniče. Vanj naj bi hodili le mladeniči, ki imajo več smisla za duhovno življenje in več vpliva na druge. Duhovne vaje po župnijah nikakor niso isto, kar duhovne vaje v bodočem Domu; vendar so njih nadomestilo. Zato nam je skrbeti, da bodo tudi župnijske mladeniške duhovne vaje rodile čim več sadov. Neverjetno pa je, koliko je tu uspeh odvisen od sodelovanja župnikovega oziroma onega dušnega pastirja, ki skrbi za moško mladino. Gorečnost za rešitev mladeniških duš jih bo najbolje sama učila, kako naj sodelujejo. Tu podajamo, posebej za to naprošeni, le nekaj nasvetov in migljajev. Častiti gg. naj se po njih ravnajo po dušnopastirski prevdarnosti in naj izbere iz njih to, kar menijo, da bo v njihovi župniji bolj koristilo. Ker je omenjeno sodelovanje tridobno, naj slede tudi naši stvarni migljaji v časoslovnem redu.

Pred duhovnimi vajami.

Priprava je daljna in bližnja. Najprvo je treba neposredno ali potom čtiva ali organizacij zasejati v mladeniških srcih željo po duhovnih vajah, tako da pridejo fantje sami iz lastnega nagiba svojega gospoda župnika prosit za duhovne vaje. Vendar je dobro malo pritiska v začetku ali tam, kjer so slabše razmere. Tu porabi morda zunanji nagib, kazoč n. pr. na zgled fantov v drugih farah. Nikakor pa naj ne dobe vtisa, da so prisiljeni.

Mladeniče, ki pridejo prosit za duhovne vaje, naj župnik seveda veselo sprejme.

Bližnja priprava se začne z župnikovo prošnjo za voditelja duh. vaj. Ako mogoče, naj dobi tistega, ki si ga žele fantje. Kajpada ne bo mogoče vselej ustreči njihovi želji. Čim mu je voditelj zagotovljen, se razgovori z njim o razmerah med mladeniči in vsaj po večjem o času in sporedu duh. vaj. Dogovorjenega sporeda naj pozneje nikar na svojo roko ne spreminja.

Škofijskemu ordinariatu naznani župnik pravočasno čas duhovnih vaj in voditelja in prosi, če treba, zase in za spovednike pooblastil, ki naj veljajo za tisto župnijo še 14 dni po duhovnih vajah.

V večjem kraju povabi župnik nekaj spovednikov pomočnikov za tisti spovedni dan, ki ga določi voditelj.

Pravočasno naj župnik ali fantje sami skrbe zelo za to, da v dneh duh. vaj počiva vsako večje delo fantov. Dogovore naj se z gospodarji, v industrijskih krajih z delodajavci, da jim dajo tiste dni, ali vsaj tiste ure, ako je le mogoče, prosto. Saj je tako tudi v njihovo veliko korist. Skrbi tudi, da ne bo za časa duh. vaj nikakih zabav, zlasti ne svatb s plesi, niti prireditvev, niti skupne telovadbe, niti mladeniških cerkvenih slovesnosti.

Kake tri tedne pred duh. vajami, potem ko si se s fanti domenil, o z n a n i v cerkvi z lece: a) začetek (dan in uro) in kraj (cerkev, dvorana...) za duh. vaje. — Začno se duh. vaje katerikoli dan, ali vsekako vselej zvečer! — b) Za gluhe in bolehnne mladeniče more biti spoved prvi dan duh. vaj. — c) Ženstvo se nujno naprosi, naj ne bo med govori v mladeniških duhovnih vajah niti ena v cerkvi!

Oznanilo daj pribiti na cerkvena vrata. — V večjih krajih naj da dušni pastir po dogovoru z voditeljem duh. vaj vabilo s sporedom natisniti in nato razdeliti in raznesti.

Ako je v župniji kaj gluhih ali bolehnih mladeničev, naj župnik oznani zanje prvi dan duh. vaj kot njihov spovedni dan.

Po oznanilu bo skušal duhovni pastir vzbuditi med mladeniči zanimanje za duh. vaje. Zbere naj jih posebej v cerkvi ali dvorani in jim govori o namenu, pomenljivosti, potrebi in koristi duh. vaj, ki so zlasti mladeniču šola življenja in pot do edino prave sreče. — Dekanijam ljubljanske škofije razposlana knjižica »Rettung« (Rauch, Innsbruck) nudi veliko snovi za take nagovorčke. Citati iz novaških pisem patra Runkela d. J. bi bili za naše fante posebno prikladni (str. 89 ss.). Tu le par mest: »Nikdar v svojem življenju ne bom pozabil onih dni, ki sem jih tam (v hiši za duh. vaje) preživel«... Mnogi imenujejo dneve duh. vaj »najlepše in najsrečnejše v svojem življenju«... »najsvetejše in najbolj nepozabne«... Mnogi priznavajo: »Nisem prišel rad semkaj — pa prav tako tudi rad ne odhajam.« Izpreobrnjen belgijski socialist priznava: »Svojih duhovnih vaj ne bi dal za 1000 frankov. V Belgiji store mnogo za delavca, toda nič se ne da primerjati s to napravo.« — Mladega moža, ki je bil delal duh. vaje v Gentu, je vprašal njegov prijatelj: »Kaj si pa v Gentu izgubil?« »O da,« mu odvrne mož, »izgubil sem vso svojo srečo... in v Gentu sem jo zopet našel.« In tudi prijatelj je šel nato v Gent in se je ves srečen vrnil in Boga hvalil. — Nekdo, ki je v svoji mladosti in še bolj v vojni svojo vero izgubil, pa opravil duh. vaje v bavarskem Schweikelbergu, priznava: »Tu gori sem doživel svoje drugo, duhovno rojstvo; lepšega, vzvišenejšega ni na svetu kakor je to, kar se doživi te tri dni.« — Po duh. vajah v Innsbrucku l. 1920. jih je več reklo: »Te duh. vaje so prišle zame 10—20 let prepozno. Če bi jih bil takrat napravil, bi bil vse drugače živel.« — A. l. 1921. piše nekdo po duh. vajah: »Tu sem našel zdravilo svojim dušnim ranam, tu tolažbo in mir in veselje.«

V svojem nagovoru naj duhovni pastir doda morda tudi opombo, da ima voditelj kot spovednik in da imajo tudi ostali spovedniki posebna pooblastila, da morejo odvezovati od vseh grehov. Nekaj naj tudi pripoveduje o ustroju, načinu in poteku duh. vaj. — Tudi naj v svojem govoru ovrže u g o v o r e zoper duh. vaje, najbolj tiste, ki so v župniji razširjeni. — Opozori naj češče, da ni le spoved važna v duh. vajah, marveč tudi govori in to vsi govori, ker so med seboj v organski zvezi. Zato naj prihajajo k vsem premišljevanjem, če le morejo. (Kjer to ni mogoče, naj bi voditelj pri vsakem govoru kratko ponovil predidóče premišljevanje.)

Upamo, da ne bo noben duhovni pastir fantom tako grozil z duhovnimi vajami, kakor hudomušni, pa v tem zelo nespametni odrasli prete otrokom z bodočo šolo! Iz vsega dušnopastirjevega govora naj veje toplota tiste

gorečnosti, ki hoče mladeničevo dušo rešiti in dvigniti. Skratka: tako naj jih razloži, da bodo šli veseli v duh. vaje.

Govor sam pa ne zadostuje, treba je tudi nekaj agitacije za dobro stvar. Pridobiti moramo za duhovne vaje predvsem tiste, ki so jih najbolj potrebni, a to so mladeniči, ki niso v katoliških društvih in sinovi verskih nasprotnikov. Stopi morda sam v tako hišo, ali srečaš fanta kje na potu, ga najdeš pri kakem delu: ne pritiskati, vabiti pa! Morda pa bodo laiki, možje in mladeniči, mogli več doseči. Zlasti naj kongreganisti in Orli raznašajo vabila s sporedom in sami pridobivajo fante za duh. vaje. Tudi morejo očetje svojim sinovom, gospodarji svojim hlapcem, delodajavci svojim delavcem priporočati duh. vaje. Ni treba omenjati, koliko jih lahko pridobe za duh. vaje matere in dekleta. Ko se je tako vzbudilo splošno zanimanje za duh. vaje, naj duhovnik ne zabi ponovno fante bodriti zlasti k temu, da bodo hodili pridno, pogosto in vztrajno h govorom.

Po dostojanstvu in plodovitosti prvo pripravljalno sredstvo pa je molitev. Sam duhovni pastir naj več moli tačas, zlasti pred tabernakljem, daruje svoj brevir ali obljubi kako molitev ali dobro delo za slučaj srečnega izida duhovnih vaj. Tudi Marijinim družbam, otrokom in bolnikom naj priporoči mladeniške duh. vaje v molitev. V cerkvi pa naj povabi vernike h kaki skupni kratki tridnevnic, katere naj se udeležijo posebno fantje.

Pečovodja naj pripravi za duh. vaje nekaj pesmi ter naj, če le mogoče, izvežba same fante za to petje, da bodo med drugim mogli nekaj zapeti tudi pred govorom in po njem.

Prostor za mladeniške duh. vaje je cerkev ali dvorana. Za mladeniške duh. vaje priporočamo dvorano na prvem mestu. Razlogi zanjo prevladujejo. Le ako dvorane ni ali bi bila premajhna ali če ne bi morda nasprotni ali versko hladni mladeniči hoteli v dvorano, naj se izbere cerkev. — Vsekako ne sme fantov niti v cerkvi niti v dvorani nič motiti. Ako so duh. vaje v dvorani, naj se odpravijo neprimerne kulise iz nje in vse, kar bi jih raztresalo, ter naj se dvorana opremi, kakor je svetemu opravilu primerno s tem, da se vanjo postavi n. pr. sv. križ ali kaka sveta podoba. Tudi v dvorani naj se pred govorom in po njem moli. Ako pa so duh. vaje v cerkvi, naj župnik skrbi, da ne bo med govori nikdar nobene ženske v cerkvi. Nekoliko težje je to urediti le ob nedeljah in praznikih. Niti mož naj ne bo zraven, čeprav je fantov malo. Je namreč uspeh mnogo večji, ker so fantje tako čisto nemoteni in se govori lahko nanašajo le na nje in na njihove dušne potrebe.

Popoldne bi morda fantje pred govorom lahko molili skupno sveti rožni venec. Po zadnji dnevni pridigi naj se da kratek blagoslov s ciborijem in zapoje pesem.

Med duhovnimi vajami.

Dasi ima tu glavno delo voditelj duh. vaj, mu more vendar domači gospod kakor angel varuh v marsičem pomagati, da se bodo duh. vaje dobro obnesle.

Domači duhovnik naj skrbi za zbranost fantov, spovedni red in slovesen sklep.

Zbranost bi zelo motile skupne prireditve. — V krajih, kjer se mladeniči radi tudi v prostem času zbirajo v dvorani, naj se položi tu na mizo nabožno čtivo. Najbolj pa je priporočljivo, naj fantje čez dan doma ali v svoji službi pridno delajo in prihajajo potem pravočasno h govorom v cerkev ali dvorano.

Spoved je navadno tretji dan, le izjemno drugi, a nikdar prvi dan! V večjih krajih naj bodo spovedniki pomočniki ves spovedni dan na razpolago. — Nikoli naj se ne spoveduje med govorom! — Spovedujmo tiste dni le fante in to fante, ki delajo duhovne vaje! Sicer se lahko vgnezdijo razvada, da prihajajo mnogi fantje le k adventni ali veliko-nočni spovedi. Zunaj teh dveh dob se laže popusti in moramo takrat biti veseli, da nekateri gotovi sploh pridejo. — Nikakor pa ne spovedujmo na mladeniški spovedni dan drugih ljudi, posebno ne žensk, katerih naj tiste dni zlasti voditelj duhovnih vaj sploh ne spoveduje! Spovedniki naj bodo ves dan na razpolago, vendar naj se za skupno spovedovanje fantov določijo čas, ko more najlaže večina priti.

Sklep duhovnih vaj naj bo v cerkvi in čim slovesnejši! Ako le mogoče, naj fantje sami pojo. Svetovali bi tale sklepni spored: Kratak nagovor, v katerem povzame voditelj navadno glavne trdne sklepe in priporoči molitev za stanovitnost, papežev blagoslov s prižnice, sv. maša s petjem, med sv. mašo skupno sv. obhajilo, po sv. maši posvetitev Srcu Jezusovemu ali Materi božji, Te Deum, blagoslov (Tantum ergo), še ena pesem (v čast Srcu Jezusovemu).

Po duhovnih vajah.

Razne mladeničem primerne verske organizacije naj se med duhovnimi vajami ne ustanavljajo, ako niso že bile dobro pripravljene. Sicer se lahko zgodi, da, ko prvi ogenj preneha, polagoma zaspe. Pač pa jih je dobro med duhovnimi vajami razlagati in priporočati, zlasti Mar. družbo, da se fantje pripravijo za vstop. Po duhovnih vajah pa so tla najbolj godna za njih ustanavljanje. Seveda mora potem duhovnik skrbeti, da bodo fantje vztrajali. Zato naj po duhovnih vajah fante često spominja na trdne sklepe, ki so jih storili v duhovnih vajah. Najzvestejše naj bi se izvrševal oni trdni sklep, ki naj bo najlepši plod duhovnih vaj: vsak mesec k svetemu obhajilu, če le mogoče, skupnemu! Nazadnje ni niti toliko do tega, potom katere organizacije to dosežemo, niti do tega, kako to organizacijo nazivamo. Kajpada, kjer je že mladeniška Mar. družba, ni treba iskati ne novih verskih organizacij niti drugega imena.

Duhovni pastir naj še skrbi, da imajo fantje vsaj vsako drugo leto priložnost za duhovne vaje. Najboljše, najstanovitnejše in najvplivnejše mladeniče pa naj vabi in pošilja k pravim duhovnim vajam v Dom za duhovne vaje.

Končno, čč. gg. sobratje, molimo tudi po mladeniških duhovnih vajah mnogo, »da vaš sad ostane« (Jan. 15, 16)!

Govor za moško Marijino družbo ob novem letu.

Velik sklep.

Lepše ne moremo začeti novega leta v svoji Marijini družbi kot s tem, da napravimo vsi trden sklep, da hočemo letos biti pravi sinovi Marijini, zvesti, delavni udje svoje kongregacije.

I. Kaj pomeni ta sklep?

Marijina družba je društvo, organizem. V vsakem organizmu mora vsak del, ud, živeti; sicer propade in ovira razvoj in življenje v organizmu. Živi udje ste le, ako delate, vršite svoje dolžnosti — kot sinovi Marijine družbe.

1. Prva dolžnost je: bodite dobri, goreči kristjani. Kdor ni to, ne spada v Marijino družbo. Ona išče cvet, odličnjake v krščanskem življenju, ne pohablence, šepavce, mlačne. Zato nabor in izbor pred sprejemom. Le kdor je »potrjen«, spada v njene vrste. Bodite

a) goreči kristjani, ki imajo živo vero in izpolnjujejo vestno njene dolžnosti, posebno v petek in v nedeljo;

b) goreči kristjani, ki drže vestno božje zapovedi 4, 6;

c) goreči kristjani, ki se izogibajo vsemu, kar bi moglo omadeževati to sveto ime.

2. Druga dolžnost je: častite in ljubite Marijo. To je značajno za kongreganista, kakor je značajno za vrlega sina, da spoštuje in ljubi svojo mater.

a) Imeti morate velik pojem o Mariji;

b) zatekajte se k njej z zaupanjem in v potrebah,

c) Branite njeno čast in širite njeno češčenje.

Tretje, kar vklepa ta sklep, je to, da se zvesto udeležujete društvenega življenja:

a) shodov, ki so srce tega življenja;

b) skupnega sv. obhajila in drugih nabožnih prireditev;

c) vseh onih del, pri katerih se Marijina družba udelejuje v raznih odsekih itd.

II. Čemu ta sklep?

1. Zahteva ga od vas Marija. Možje ste, beseda, prisega vam bodi sveta. Pri vstopu ste dali to besedo s premislekom, javno. Dali ste jo Bogu in Mariji. Možatost in čast zahtevata od vas, da jo držite. Le breznačajnej bi snedel dano besedo.

2. Pričakuje ga od vas vaša družba. Društvo more obstati in se razvijati le tedaj, če vsak vrši svojo dolžnost. Mrtvi, nedelavni udji je samo v oviro, ji koplje grob. Vsak mora vleči za voz, ne samo par marljivih, dočim drugi stoje ob strani in gledajo. Vsi morajo korakati, kdor zastaja, ji je na potu.

3. Tu gre za vašo korist. Velikega pomena je za vas Marijina družba, velike so dobrine, ki vam jih nudi. To pa le, ako res živite z njo, vršite svoje dolžnosti, ste živi, delavni udje. Večkrat se sliši: »Kaj mi koristi Marijina družba?« Tako toži le ta, ki je nemaren v izpolnjevanju svojih dolžnosti, ki ne vidi v Marijini družbi nič drugega, kakor nekoliko pobožnih vaj. Temu je družba le breme, ovira svobodi. Bodite pravi kongreganisti, živite v njenem duhu, po njenih načelih in našli boste v njej program za lepo krščansko življenje, za slombo v boju za vero, moči pri izpolnjevanju dolžnosti, tolažbe v preizkušnjah...

III. Kaj vam je potrebno, da boste držali ta sklep?

1. Resnost. Marijina družba je milost, velika milost. Z milostjo moramo sodelovati, ne igrati se. Možje ste, mož vzame resno stvar, resno, v popolni zavesti odgovornosti in dolžnosti. Ko so nekega dne nagovarjali mladeniča, ki je bil v Marijini družbi, da bi se udeležil neke zabave pohujšljivega značaja, je odgovoril odločno: »Pustite me, ne upal bi se potem več pogledati Mariji v obraz.«

2. Veselje. Le Marijina družba, kjer vsi z veseljem izpolnjujejo svojo dolžnost, obstaja.

3. Požrtvovalnost. Vsaka dobra stvar zahteva žrtev. Tudi življenje v Marijini družbi. Žrtev časa, udobnosti, lažne svobode. Ali te žrtve se vam bogato obrestujejo.

Prav, živ, delaven ud Marijine družbe moram biti; to bodi vaš sklep, storite ga, držite ga vztrajno in to leto bo srečno za vas!

„Vpeljevanje“ mater.

(Svečnica.)

Vpeljevanje mater ni naravnost ukazano, imenuje pa je obrednik »pia et laudabilis consuetudo«. Zato ne bodo matere nikdar opustile tega lepega in starega obreda. Ker je trenutek po rojstvu tako resnoben, zato sv. cerkev želi, da ga matere tudi prav dobro izrabijo v svojo dušno korist in v korist otročičev, ki ga mati prinese v cerkev. Če bomo tukaj govorili o vpeljevanju, storimo to posebno radi tega, ker je takrat prav lepa priložnost, da mati svoje dete z vso iskrenostjo posveti Devici Mariji.

I. Zakaj je prišla Marija k očiščevanju in kako se je to zvršilo;

II. Kakšen je sedaj obred pri vpeljevanju;

III. Kako in kaj bo krščanska mati molila pri vpeljevanju.

* * *

I. Iz dveh vzrokov je prišla Marija k očiščevanju: a) V najstarejših časih je bil prvorojeni sin pri Izraelcih duhovnik v hiši. Po odhodu iz Egipta, ko so bili pri Egipčanih pomorjeni vsi prvorojeni sinovi, dočim se izraelskim prvorojencem ni nič zgodilo, je Bog govoril Mojzesu: »Vse prvorojeno moškega spola bodi moje.« (II. Mojzes 34, 20). Ko pa je Mojzes uredil javno bogoslužje v šotoru in za duhovnike postavil moške iz Levijevega rodu, se drugi prvorojenci niso več smatrali za duhovnike; vendar so jih morali odkupiti z darom 5 siklov (II. Mojz. 13,23). — Pomudimo se nekoliko tukaj! Kdo pa vzgaja duhovnike sedaj v katoliški cerkvi? Matere, ali si stavite katerikrat to vprašanje? Bili so pač zlati časi, ko si slovenske matere niso mogle misliti večje sreče in večjega veselja, kakor če bo njen sin kot novomašnik stopil pred oltar. Žene! Svete so bile in so take želje. Da, rečem še več! Ni samo čast in sreča, če ima mati sina dobrega duhovnika; matere imajo tudi dolžnost skrbeti zato, da ne bo v sv. cerkvi manjkalo duhovnikov. Te dolžnosti nima ravno vsaka mati, ampak vse matere v kat. cerkvi skupaj imajo to dolžnost. To je prvo misijonsko delo vernih mater, da pripravljajo in vzgajajo, ali vsaj ne ovirajo duhovniških in redovniških poklicev. Slišali smo o nekem očetu, da se je hudoval, ker je hotel njegov sin postati duhovnik; kako žalostno, če bi naleteli celo na take mlačne matere! Sedaj, ko nam je veri sovražno časopisje okužilo že toliko družin, bi bilo tudi kaj takega mogoče. Če so izraelske matere imele dolžnost prvega fanta posvetiti službi Gospodovi, bi torej naše matere ne vršile svoje dolžnosti do Boga in cerkve, ko bi menile: ta stvar nas pa nič ne briga... Poznali smo staro, pobožno služkinjo, ki si je od svoje revne plače toliko privarčevala, da sta ž

njeno pomočjo — dva mladeniča postala duhovnika... Pa bi matere mislile, da jih nič ne briga, če ima sv. cerkev dovolj mašnikov ali ne, sv. misijoni dovolj misijonarjev ali ne...

b) Drugi vzrok: Porodnica je po judovskih postavah postala nečista in ni smela nekaj časa med ljudi. Po preteku 40 dni (pri dečku) ali 80 dni (pri deklici) je prišla k očiščevanju in je prinesla v žgavni dar letno jagnje ali 2 golobiča ali 2 grlici. »Ako pa njena roka ne premore darovati jagnjeta, naj vzame dve grlici ali dva golobiča, — — — in duhovnik naj zanjo moli in tako bo očiščena.« (III. Mojz. 12). Marija ni bila dolžna spolnjevati to postavo, ker je ona spočela od sv. Duha. »Nič nečistega ni bilo — govori sv. Bernard — ne v njenem spočetju ne v njenem porodu. Tukaj, kjer je bil otrok vir vse čistosti, ni bilo treba nič očiščevati; pa Marija, ti se šteješ med navadne žene, kakor se je tvoj Sin štel med otroke.« Čudovita p o n i ž n o s t Marijina! Kako vestno je Marija spolnila svoje judovske postave, pa bi mi ne poznali c e r k v e n i h z a p o v e d i ?

Kako se je to Marijino očiščevanje zvršilo? Brezdvomno z n a j - v e č j o p o b o ž n o s t j o. K temu jo je navajalo vse, kar je okoli sebe videla in slišala. Starček Simeon: »Sedaj rad umrjem, ker so videle moje oči mojega Zveličarja.« — »Glej to bo luč v razsvetljenje nevernikom — in v padec in vstajenje mnogih v Izraelu... in v znamenje, kateremu se bo ugovarjalo.« — »Tvojo lastno dušo bo meč presunil.«

II. Ta nekdanja judovska postava nikakor več ne veže naših krščanskih poročenih žen, ker one po porodu ne postanejo nečiste, da bi se morale očiščevati v tem smislu kakor nekdanje judovske matere, ampak naše matere celo dosežajo visoko materinsko čast. Ako se je kljub temu stari judovski obred, če tudi ne v celoti, ohranil skozi vsa stoletja v sv. cerkvi do današnjih dni, razodeva to, da materam pamet in srce povesta, kako je ta pot v cerkev za vsako porodnico nekaj primernega in lepega.

Ni več pot očiščevanja, pač pa pot z a h v a l e, tihe notranje molitve in sklenitve z drugo materjo — s sv. cerkvijo na zemlji in še z drugo materjo — z Marijo v nebesih. Temu mišljenju primeren je tudi sedanji obred.

1. Duhovnik gre z belo štolo materi naproti na cerkven prag (ali jo sprejme v zakristiji), jo poškropi z blagoslovljeno vodo, rekoč: *Adjutorium nostrum in nomine Domini! Z Bogom hočemo sprejeti skrb za novorojenca.*

2. Žena drži v roki luč, kar pomeni Kristusa, ki je luč sveta.

3. Potem se moli 23. psalm, v katerem se lepo povdarja misel, da je n a š n a m e n v B o g u. »*Quis ascendet in montem Domini? Aut quis stabit in loco sancto eius? Innocens manibus et mundo corde; qui non accepit in vano animam suam nec iuravit in coelo proximo suo.*« Kar je rekla mati sv. Janeza: »Sin moj, ti moraš svetnik postati...« — to govori nekako sv. cerkev materi in otroku.

4. Potem da mašnik materi poljubiti štolo ter jo pelje v cerkev govorč besede: »Pojdi v tempelj božji, moli Sina blažene Device Marije, ki ti je podaril dete.« In ko mati poklekne pred oltar, odmoli duhovnik nastopno molitev: »Vsemogočni, večni Bog, ki si po porodu blažene Device Marije bolečine porodnic spremenil v veselje, ozri se milostno na to svojo služabnico, ki se je prišla v tempelj zahvalit in dodeli ji, da bo z detetom vred po tem življenju dosegla večno življenje. Amen.« Potem jo poškropi z blagoslovljeno vodo. —

Kakor je na gori Sinaj Mojzes z jagnjetovo krvjo poškropil ljudstvo, rekoč: »To je zaveza, katero je Bog sklenil z vami!« — tako se sklene pri vpeljevanju zaveza med materjo in otrokom — in med materjo in cerkvijo,

češ: glej, mati, skupaj hočemo to dete učiti in voditi, da ga vzgojimo za nebesa.

Še nekaj: katera mati sme priti k vpeljevanju? Obrednik pravi: »Puerperis non coniugatis haec benedictio prorsus non est impertienda!« Prav tako ne osebi, ki živi v neveljavnem civilnem ali mešanem zakonu. Svet hoče bolj in bolj zabrisati razloček med zakonskim in nezakonskim rojstvom: sv. cerkev tega ne pusti. Rojstvo iz poštenega zakona je po volji božji. — »Zveličana bo žena s porojenjem otrok, ako ostane v veri in ljubezni in posvečenju z zdržnostjo (skromnostjo)«. (I. Tim. 2. 15). Nezakonsko rojstvo pa je greh pred Bogom, nesreča za hišo, sramota za narod. Alban Stolz pravi: »Kakor je greh človeka ubiti, prav tako je greh, otroka nezakonsko roditi.«

Kaj pa če ti je otrok umrl in ga ne moreš prinesiti v cerkev? Prideš sama v cerkev, da rečeš: »Gospod ga mi je dal, Gospod mi ga je vzel; njegovo ime bodi češčeno!«

III. Mati, kako in kaj boš molila pri vpeljevanju?

a) Ti se prideš zahvalit — za kaj zahvalit? Da se je božja previdnost poslužila Tebe, da si dala novega uda sv. cerkvi in pomnožila število častivcev božjih; da je Bog ohranil zdravje in življenje Tebi in tvojemu otroku. Ti se prideš zahvalit, posebno ko prideš kot mlada mati prvič v cerkev, da te je Bog blagoslovil, kar si morda močno želela; ti se prideš zahvalit za milost sv. krsta in se zavedaš, da se je s sv. krstom vsejalo v otroško dušo seme trdne vere in tudi seme za krščansko življenje. Oče cerkvenega pisatelja Origena je poljubljal svojega sinka, češ, da je tempelj sv. Duha. Tudi ti mati si po sv. krstu sprejela angela v naročje, kar naj te bodri, da z gorečo pobožnostjo varuješ njegovo nedolžnost in učiš dete Boga spoznavati in ljubiti.

b) Ti prideš nekaj obljubit — kaj obljubit? Da hočeš dete res vzgojiti za Boga in sv. cerkev! Sv. Blanka je govorila svojemu otroku, poznejšemu sv. Ljudevitu: »Rada te imam, pa če bi imel kdaj smrtno grešiti, raje vidim, da umrješ sedaj!« Ljubezen, spoštovanje, poslušnost do cerkve, katero Kristus tako ljubi, to je največji dar, ki ga morejo starši dati otroku; — so besede kardinala Missie. Pa koliko staršev in mater pozabi na to dolžnost. Ni zadosti, da postane otrok ud sv. cerkve, ampak da postane dober ud sv. cerkve — ta namen si mora mati resno postaviti.

c) Ti prideš nekaj prosit — kaj prosit? Veliko, prav veliko! Da te Bog podpira pri velikem delu vzgoje. Ti ne veš, kaj bo iz tvojega otroka. Hudodelec na vislicah in svetnik v nebesih: oba sta bila enkrat nedolžna otroka. Skrbna mati ve, da morajo starši otroke roditi, rediti, vzgojiti in preskrbeti za čas in večnost. Primerno temu namenu prosi mati za potrebno modrost in znanje, pa tudi za potrebno vztrajnost, da se ne bo ustrašila materinskih skrbi in težav. Ona zaupa v božjo previdnost tudi ob času draginje in pomanjkanja. Ona ve, kaj je krščanski zakon in ne godrnja zoper otroke. Ona se spominja besedi Gospodovih: »Kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme.« Ona išče pomoči pri tistem, ki je bil prijatelj otrokom; pri Devici Mariji, ki je bila sama ljubeča in trpeča mati; pri angelu varuhu, ki razteza svoje peruti nad tvojim ljubljencem; pri krstnem patronu, kateremu izročas v varstvo svoje dete.

Mati, ki se boji otrok, pride k vpeljavanju z nemirnim srcem; ona ne ve, kaj bi prosila in kako bi molila, ker nima več Boga za neskončno dobrega očeta.

d) Ti prideš nekaj darovat v cerkev — kaj in komu darovat? Sv. Elizabeta († 1231), knjeginja turinška, je imela to-le navado: Kadar je dobila dete, ga je nesla bosa v cerkev sv. Katarine v Eisenach, kjer ga je položila na oltar Matere božje in tako govorila: »Glej dete, katero mi je zaupal tvoj ljubi Sin Jezus Kristus! Darujem ti njegovo nedolžnost in čistost. Ne dopusti, da bi se kdaj njegovo belo krstno oblačilo omadeževalo in raztrgalo. Kadar bo zrastle, mu bom povedala, da sem ga Tebi, o Marija, posvetila. Ta beseda in tvoja pomoč bosta pomogla, da bo hranilo čisto vest in nikdar smrtno grešilo.« — Imela je 4 otroke, 1 sina in 3 hčere, dve hčeri sta postali samostanski prednici.

In sv. Brigiti je rekla Marija: »Čuj, da bodo tvoji sinovi, tudi moji sinovi.«

»Čujte, matere, da bodo naši sinovi tudi moji sinovi; da bodo vaše hčere tudi moje hčere« — tako govori Marija še zmeraj. Najboljše poroštvo za blagoslov božji za dobre otroke, najlepšo doto, najbogatejšo balo — vredno grunta, zagotovite svojim otrokom, ako jih učite Marijo ljubiti in Marijo posnemati. To sklenite vselej že pri vpeljevanju. Amen.

Župnik Mikš.

Osnutek nagovora za glavni družbeni praznik.

Večkrat v letu (majnik, prazniki, poletje) ste krasno olepšali oltar Marijin — nikdar tako kot danes. Večkrat v letu zbrano molili pred družbenim oltarjem — nikdar tako zbrano kot danes. Večkrat v letu s pesmijo slavili Mater božjo — nikdar tako veselih lic kot danes. Večkrat skrbno pripravili svoja srca ob skupnih sv. obhajilih — nikdar tako vestno kot danes. Zakaj? Nad vse pomemben dan je današnji.

1. Dan veselja. God božje Matere je — nebo in zemlja se je veselita. Obletnica mojega sprejema v družbo Marijino je — enega najlepših dni. Nove ude bomo sprejeli — njih sreča in radost je tudi moja.

2. Dan velikih milosti. Marija srednica milosti. Vsakomur jih deli — čim bolj Ona koga ljubi in jo sam ljubi, tem več sme pričakovati. Posvečen sem ji na poseben način, danes me gotovo ne pozabi.

3. Dan medsebojne ljubezni. Kongregacija velika družina. V duhu se danes shajamo pred oltarjem Marijinim, da molimo drug za drugega, da se z lepim zgledom spodbujamo, da se posebej spomnimo onih, ki so od zadnjega praznika sem odšli od nas telesno (se poženili, umrli, odšli v tujino) ali duhovno (zašli na napačna pota). Bolijo nas izgube, po Mariji najdemo tolažbe.

4. Dan hvaležnosti. Koliko naukov zopet preko leta; koliko svetih obhajil, koliko molitve, koliko milosti, kolikim nevarnostim smo odšli zopet od zadnjega glavnega praznika ravno zato, ker smo kongreganisti.

5. Dan velikih novih sklepov. Vest nam očita: Skrb za lastno posvečenje... izredna ljubezen do Marije... apostolsko delo. Družbena molitev... lep zgled... bližnja priložnost za greh... Več naukov kot drugi, večja odgovornost... več milosti, večja zadolženost... več lepih zgledov, težji odgovor... Morda letos zadnji družbeni praznik.

Oltar je pripravljen. Posvetitve držite v rokah... Misli so pri Mariji, naj ve tudi srce, kar bodo govorile ustnice: »Presveta Devica in Mati božja...«

Jan. Filipič, župnik.

Drobtinice.

Odlikovanje družbenih jubilentov. V neki dunajski moški Marijini družbi je navada, da pripno družbenikom, ki so dopolnili 25 kongregacijskih let, srebrno, onim pa, ki so že 50 let v družbi, zlato svetinjo na prsi. Nekateri so že prejeli zlato svetinjo. Resnično in pravično odlikovanje, ki ga tako stanovitno družbenik zasluži! Navada je vredna posnemanja, niti ni predraga, ker so taki jubilanti itak redki.

Evharističen dan po vsej republiki Čile se je letos na praznik sv. Rešnjega Telesa slovesno praznoval s pomočjo Marijinih družb. Vsa avgustova številka časopisa »Efemerides Marianas« sporoča na 84 straneh samo o evharističnih slovesnostih v posamnih čilskih mestih. Kjer ni Marijinih družb, tja je Kongregacijska zveza poslala svoje poverjenike, ki so pripravili obhode in ljudske shode, na katerih so govorili o češčenju sv. Rešnjega Telesa najodličnejši katoliški laiki. Nič ni tako dvignilo mlačnih katoličanov, kakor zgled takih apostolskih laikov. Tako je čilska Kongregacijska zveza ta dan izvršila sijajno apostolsko delo v 26 mestih hkrati.

Poštno znamke naj pridno nabirajo Marijine družbe za misijone. Je neverjetno, koliko bi mogli z znamkami misijonom koristiti in tako apostolsko delovati. Gojenci belgijskih katoliških zavodov ustanavljajo z znamkami cerkve in zavode v misijonih! Zrno do zrna pogača. — Misijonski odsek, ki naj bi bil v vsaki Marijini družbi, naj skrbi za spretno nabiralec, ki znajo poiskati hiše in stranke, kamor se steka veliko znamk. Znamke morajo biti cele, nikjer pretrgane. Zato naj jih nabiralec previdno odlepljajo ali pa, če tega ne morejo, pošiljajo neodlepljene. Jugoslovanska jezuitska pokrajina je dobila kot misijonsko pokrajino dodeljeno indijsko Bengalijo. Za ta zunanji misijon bi mogle tudi Marijine družbe pošiljati svoje zbirke znamk kar na naslov Voditeljevega uredništva.

»**Fantič le gor vstan!**« Zlata knjiga slovenskih fantov. Spisal Jan. Marijan. — Tiskovno društvo v Kranju.

Knjiga odvrta mladeniča od grešnega veselja, kaže pot do prave, notranje sreče in kliče mladeniče pod zastavo Kristusovo in Marijino, v boj zoper najhujše sovražnike mladine in naroda in v boj za versko prenavo. Razpored snovi spominja na trojno pot v duhovnih vajah: pot očiščevanja, razsvetljenja in zedinjevanja. V poglavju »Duhovna telovadba« (s. 72 ss.) bi želeli prikladnejši primer. Rvanje s sovražnikom in telovadba preveč spominja na ofenzivo; asketi pa — in malo nižje pisatelj sam — priporočajo za boj zoper nečistost bolj defenzivo. — V 5. pogl., str. 20, se zdi pisatelj nekoliko prestrog. Vsaka fantovska šegavost in nagajivost še ni ne greh ne sirovost. Slog je izredno občilen, mikaven, živahen in poljuden. Vendar je želja, biti živahen, zavedla pisatelja preveč v časnikarski slog, a želja, biti poljuden, v gostobesednost in neizbirčnost izrazov. Tako je jezik sicer krepek, pa čisto prerobat. To pa ni prav v čast slovenski asketični knjigi. Ni nikjer zapisano, da moremo npravno in duhovno napredovati le na račun jezikovne lepote! Izrazi »zagvišno, lušne pesmi, ene sorte, gliha vkup štriha, domov cefrati« in pa germanizmi »fest je naredil, zatavšati, vzemite se skupaj, si korajžo vzeti, na tebi je ležeče«, ne spadajo v »zlato knjigo«. — Po vsebini pa ostane zlata knjiga. Zato je ne priporočamo le mladeničem in mladeniškim društvom, ampak tudi staršem, vzgojiteljem, duhovnim pastirjem in zlasti voditeljem Marijinih družb.

Nemško slovstvo.

(Nadaljevanje).

Priročniki.

Schnabl: **Vereinsbuch der Marienkinder.** Za kongr. v zavodih. Dodana premišljevanja o Mar. življenju. 595 str., Pustet, Regensburg.

Schwärzler S. J.: **Sodalis Marianus.** Verlag d. »Fahne Mariens«. Najzvirnejši in najznamenitejši priročnik. Doslej 10 izdaj.

Stelzmann (Professor): **Manuale in usum Sodalium B. M. V.** Drobna, mala, lična knjižica za dijake. Butzon & Bercker in Kevelaer.

Störmann: **Die gute Kongreganistin.** 480 str. S poučnim čtivom. Laumann, Dülmen.

Vogt J.: **Der gute Kongreganist.** Za mladeniče. Manjši priročnik. Laumann, Dülmen.

Brezimno: **Besondere Statuten einer Kongr.**

— **Die Ablässe u. Privilegien der Kongr.**

— **Die Pflichten der Kongr.-Mitglieder.**

- **Handbüchlein für Marianische Sodalen** (kleiner Sodalit Marianus) ali **Kongregationsbüchlein**. Izdaja za ženske kongr. je naslovljena: »**Handbüchlein f. Marianische Sodalinnen**«. Prvo imenovana knjižica obsega 128 str. Za dijake: »**Kongregationsbüchlein für Studenten**«.
- **Kongregations-Katechismus**.
- **Statuten der euchar. Sektion**.

Razprave in razlage.

- Bacher Peter, S. J.: **Die Marian. Studenten-Kongr.** Ihre gesetzliche Berechtigung u. pädagogische Bedeutung. 44 str., Doll, Wien.
- Gatterer M., S. J.: a) **Die Pflege der Freunde in der Mar. Kongr.** b) **Herz Jesu-Andacht u. Mutter Gottes-Verehrung**.
- Harrasser S. J.: a) **Kinder-Kongr.** Gründung und Leitung. Majhno. b) **Geist und Leben der Mar. Kongr.** Statutenerklärung. (Sodalenbücher, Tyrolia, Bd. I.)
- Hiebl Joh.: **Wozu Kongr.?** 36 str. Selbstverlag: J. Hiebl, Kirchberg a. P., N. Ö. Praktična knjižica za podeželske deklšike kongregacije.
- Hilber Fr., Dr.: **Die Marianischen Theologen-kongr.**, 1910.
- Hofman M., S. J.: **Die Pflege des religiösen Lebens in den Marian. Kongr.** 16 str.
- Knebel Joh. B.: **Kongr. u. Seelsorge**.
- Mischler, S. J.: **Das Problem der heutigen Jungfrauen-seelsorge u. die Jungfrauenkongregation**.
- Mullan Elder, S. J.: **Die Marianische Kongregation**. Dargestellt nach den Dokumenten. 4. Ausgabe (in deutscher Sprache die I.) Str. XXV in 595 lex. Najvažnejša razlaga kongregacije. Izvirni, veliki listovnik obdeluje posamne točke pravil v 20 poglavjih, oziraje se na cerkvenopravne določbe zgodovino in sedanje praktično kongregacijsko življenje.
- Müller Marie: **In der Kongregationschule**. (3. Bd. Kgr. Bücherei.) Za kandidate.
- Naab Ingelbert, O. Cap.: **Marianische Kongr.** »Die Jugend«, 4. Heft, Volksvereinsverl., München Gladbach, 1912.
- Niederegger A., S. J.: **Der Studentenbund der Mar. Sodalitäten**. Sein Wesen u. Wirken an der Schule. 117 str. Pustet, Regensburg, 1884. Pozabljen, pa dragocen spis.
- Opitz H.: **Unter Lilienbanner der Mar. Kongr.** Wesen u. Wirken, Geschichte u. Einrichtung der Mar. Kongr. 193 str. broječa, genialno pisana knjižica je že davno zaslovela.
- Riedmüller: **Warum Marian. Kongr.?** Mal člančič. Seitz.
- Shodi** voditelj in kongreganistov (poročila izdal izvečine o. Harrasser D. J.): a) shodi voditelj: **Der Präsidestag in Innsbruck** vom 28. bis 30. Aug. 1908. — **Der IV. Allgemeine Sodalentag in Salzburg** vom 18.—21. Juli 1910. — Die Referate der Präsidestagung. — **Die Marian. Kongr.** Handbüchlein zur Gründung u. Leitung von Jugendkongr. Nach Referaten u. Diskussionen der Luzerner Präsidestagung. November 1913. — b) Shodi kongreganistov: **Bericht über den allgemeinen Sodalentag in Freiburg i. Schweiz** am 20. u. 21. Aug. 1902, sowie zu **Mannheim** (27. Aug. 1902). — Herausgegeben von Praeses J. B. Mehler. — Regensburg, 1903. — **Bericht über den II. deutschen Sodalentag zu Köln a. R.** am 26. August 1903. — Herausgegeben vom Komitee. — Junfermann, Paderborn, 1903. — **Bericht über den II. deutschen Sodalentag . . . zu Aachen**, am 30. August 1903. — Junfermann, Paderborn, 1903. — **Bericht über den internationalen Marianischen Kongress, gehalten in Einsiedeln (Schweiz)** vom 17. bis 21. Aug. 1906. — Freiburg (Schweiz), 1907. — **Reden u. Referate des Allgemeinen deutschen Sodalentages in Linz 1907**. Styria, Graz u. Wien, 1908. — **Der dritte Allgemeine Sodalentag in Wien**, vom 3.—5. September 1909. — **Der IV. Allgemeine Sodalentag in Salzburg**, vom 18.—21. Juli 1910. — **Der Sodalentag für Frankfurt a. M. u. Umgebung**, am 16. Mai 1920. Präsideskorespondenz, XIV. Jahrg., Nr. 5/6, Okt. 1920.

Brezimni člančiči:

- Bedeutung u. Aufgaben von Theologen-Kongr.**, 1915.
- Gründung u. Neubelebung einer Mar. Kongr.**
- Das Leienapostolat in der Mar. Kongr.**
- Die Mar. Jünglings-Kongr.**
- Die Mar. Jungfrauen-Kongr. Ihre Gründung u. ihre Leitung.**
- Die Mar. Instituts-Kongr. Ihr Innenleben u. ihre Verbindung mit den externen Mitgliedern.**
- Mar. Organisation gebildeter junger Damen.**
- Organisationsfragen für Mar. Kongr.**
- Priesterkongregation.**
- Theologenkongregation.**

Nagovori in vprašanja.

- Andelfinger S. J.: a) **Kongregationsfeiern.** (Schöningh.) — b) **Tugenden u. Vorzüge Mariens.** (Schöningh.)
- Angela S.: **Leitsterne für Marienkinder.** 33. premišljanj z molitvenikom, 232 str. — Jugoslovanska knjigarna.
- Bellen Jos.: **Ruth.** Vorträge f. Mar. Jungfrauenkongr. A. Laumann in Dülmen. 72 str. Stanovski nauki za dekleta, na kongregacijsko življenje se pa pisatelj ni oziral.
- Dahlman Joh.: **Handbuch für Kongregationsleiter.** 432 str. Münster i. W., Alphonsusbuchhandlung (A. Ostendorff). 10 začetnih poglavij podaja jedro pravil, povzetih iz »Sodalis Marianus«. Sledi jim kratka zgodovina, in pojasnitev bistva, namena in sredstev kongregacije. Vsebina sledečih 115 konferenc: priprava na sprejem, nagovori pri mesečnih shodih, apologetični govori. V dodatku mal molitvenik in razlaga različne vsebine. Na koncu kazala spredaj je posebno kazalce za črtice iz življenja svetnikov. Tako je voditeljem ta priročnik lepa zakladnica.
- P. Anton Dantscher S. J.: **Das Gebetsleben des Marienkindes,** podaja v 10 dobro izdelanih nagovorih, ki so prvotno bili odločeni za kongregantinje-učiteljice, pa veljajo tudi za vsako drugo pobožno društvo današnje inteligence, praktična navodila za ureditev molitve in verskih vaj. — Marianischer Verlag, Innsbruck, Maximilianstr. 9, 1923.
- Johann Röttig: **Vorträge für Mar. Kinderkongregationen,** je obenem navodilo, kako voditi Marijin vrtec in vzgajati otroke za navdušene kongreganiste. Razen 13 izdelanih nagovorov za Marijin vrtec je dodana tudi snov za več drugih nagovorov. — Marian. Verlag, Innsbruck, 1923.
- Rupert Wickl, S. J.: **Merkstage im Sodalenjahr,** vpoštevata dneve sprejema in skupnega sv. obhajila ter važnejše praznike v letu. Obsega 10 nagovorov za gospode kongreganiste. — Marian. Verlag, Innsbruck, 1923.
- Fabri Franz: **Der Sohn Mariens.** Vorträge f. Mar. Kongr. u. Jugendvereine. 338 str., Heinr. Schöningh., 1915, Münster i. W. 24 nagovorov za šoli odrasle otroke, mladeniče in dekleta. Izkušeni voditelj misli izdati še en zvezek nagovorov.
- Friedrich Eduard, S. V. D.: **Sodalengeist.** Anleitung zur monatlichen Geisteserneuerung für Sodalen Mariens: 112 str. Verlag der Missionsdruckerei St. Gabriel Post Mödling bei Wien. Prav praktična knjižica za mesečno duhovno obnovo govori v 5 delih o spoznavanju samega sebe, zedinjevanju z Bogom, občestvu z Marijo, misli na smrt in dolžnosti verskega izobraževanja.
- Gatterer Mich., S. J.: **Die Jungfrau Maria.** Gesammelte Aufsätze (5. Band der Sodalenbücher). 180 str. Marianischer Verlag, Innsbruck, Maximilianstr. 9. Dragocena knjižica.
- Gföllner (škof): **Fahrentreue.** Nagovor.
— **Maria, die Schülerin.** Nagovor.
- Götz Joh.: **Jungfräulich sind sie.** Ansprachen bei Monatsversammlungen u. Aufnahme in Mar. Jungfrauenkongr. 87 str. Schöningh., Paderborn. Topli, iz prakse izrastli in s kongreganističnim duhom prožeti nagovori.
- Harrasser—Sinthern S. J.: **Im Dienste der Himmelskönigin.** I. zvezek 302 str., II. zvezek 345 str. Herder, Freiburg i. Br. Bogata zbirka jedernatih, prvovrstnih, specijelno kongreganističnih nagovorov, ki so tekoma let izšli v »Präsides-Korrespondenz«.
- Hartmann Hubert, S. J.: **Das Gesetzbüchlein der Königin.** Premišljanja pravil.
- Lechner Melchior P.: **Unserer Lieben Frauen Edelknabe.** Kurze Ansprachen an Mar. Sodalen. 240 str. Jugoslov. buk.
- Lohmann S. J.: **Über den Priesterstand.** Vorträge für Theolog.- u. Priesterkongr. (Junfermann).
- Naab O. C.: **Die Jünglings-Kongr.**
- Opitz Heinr.: **Die Schule Mariens.** (Styria.) 360 str. Znano, prvovrstno delo, ima tri dele: a) Marijine čednosti, b) Marija in družina, c) Marija in Cerkev.
- Patiss G., S. J.: **Ansprache in der Mar. Kongr. für Jungfrauen.** (Manz) 433 str. velike oblike.
- Schwarz: **Liebe Marienkinder.** Vorträge. (Tyrolia.) Za otroke.
- Wickl Rupert S. J.: **Ein Büchlein vom innerlichen Leben.** (Sodalenbücher Band VI.) 292 str. Marianischer Verlag, Innsbruck, Maximilianstr. 8. Dragocena kongreganistična asketična zakladnica je pisana solidno bogoslovno, pa obenem prav prirčno, opis je lep in nazoren. Zato bo čital kongreganist to knjigo z užitkom, voditelju bo pa nudila snovi, pobude in vodil za kongregacijske nagovore.
- Brezimno: **Heraus mit der Fahne der Königin!** Reden gelegentlich der Fahnenweihe der Mar. Bürgerkongr. in Augsburg, 58 str., Augsburg, M. Seitz, 1901. Navdušeni nagovori.

